

ULEFOSS ROTARY KLUBB

REFERAT FRA KLUBBMØTE

Dato	År	Referent
6. oktober	2016	Øystein Haugen

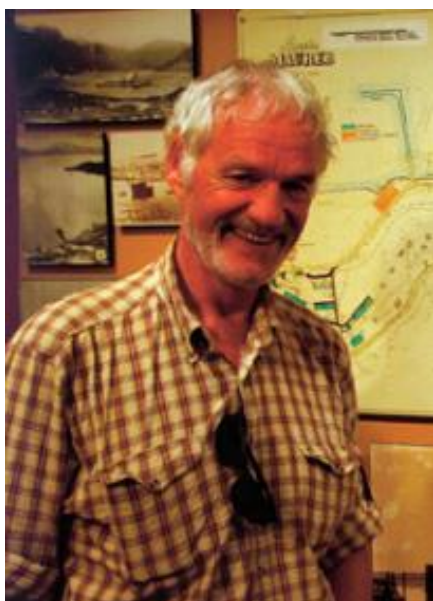
Faste poster, m.v.

13 medlemmer møtte, og pastpresident Sigmunn ledet møtet.

- Det var ingen bursdager å klappe for denne gangen.
- Dagens 3-minutt hadde Øystein ansvar for. Han orienterte om prosjektet "Belysning av Holla Kirkeruin" som forsøkes realisert. Sparebankstiftelsen Holla og Lunde har bevilget en million kroner til prosjektet, og det jobbes nå med å skaffe ytterligere 700 000–800 000 for å fullfinansiere arbeidene. Både små og store bedrifter/foretak og menigmann utfordres til spleiselag.
- Vikarierende president Sigmunn satte dagen i historisk perspektiv ved å fortelle at 6. oktober 1913 ble Det Norske Teateret i Oslo åpnet med forestillingen "Jeppe paa Bierget".

Kveldens gjest, Kjell Lamo

Så ble ordet gitt til dagens gjest, tidligere sanitetsoffiser Kjell Lamo (som fikk et hyggelig gjensyn med Hermann. De hadde jobbet i Forsvaret sammen på Lahaugmoen).

Sanitetsoffiser Kjell Lamo

Lamo fortalte fra mange sterke opplevelser som sanitets- og hjelpearbeider i mange strøk av verden. Han er selv en veltrent, tidligere toppidrettsmann i orientering, noe som har berget ham igjennom mange tøffe tak i livet. Blant annet var han døden nær av en påført hjernehinnebetennelse, men ble reddet av sin gode fysikk. Sterke fortellinger om Vassdalenulykken i mars 1986 (16 omkomne soldater); Scandinavian Star-tragedien i april 1990 (der han var med på å hjelpe politiet med å bære i land og begrave forkullede lik); Balkan, med Goradze og Srebrenica, der han var med på å åpne massegraver for å identifisere drepte.

Lamo fikk i en periode nok av sterke inntrykk, slutta i Forsvaret og begynte i politiet. Men han ville etter hvert tilbake til katastrofemedisin i Forsvaret. Etter å ha begynt

igjen her i 1999, ble han brått, i regi av den australsk-ledede [International Force East Timor](#) (INTERFET), sendt¹ til [Øst-Timor](#).

Denne internasjonale hjelpestyrken hadde FN-mandat, og ble sendt til Øst-Timor i september 1999, etter at det hadde vært en folkeavstemning om selvstendighet 30. august samme år. 78 % av de 98 % som deltok, stemte ja til selvstendighet.

INTERFET gikk kort tid etter over til å bli en ren FN-styrke.

Suhartos Indonesia invaderte Øst-Timor bare en måned etter uavhengighets-erklæringen i november 1975. Okkupasjonen skulle vare frem til Suhartos fall i 1998. Suharto fór frem på bestialsk vis, med vold og overgrep. Ca. en tredjedel av befolkningen - 300 000 mennesker - ble likvidert med stor brutalitet, til og med på kirkegårder. Landet ble ødelagt. 80 % av sykehus, skoler og veier var rasert da Lamo kom dit, og befolkningen manglet både mat og medisiner. Mange barn var foreldreløse, noe som bidro til mange sterke opplevelser i arbeidet.

Lamo begynte etter eget initiativ å kjøpe inn og dele ut såpe til befolkningen. Et så tilsynelatende enkelt tiltak hadde stor positiv effekt på familienes mulighet for hygiene og sykdomsunngåelse, og såpen ble høyt verdsatt. Og barna fikk sukkertøy, noe de knapt hadde opplevd tidligere. Såpe, sukkertøy og joggeturer bidro til å gjøre Lamo til [en populær mann](#) blant befolkningen.

I 1996 mottok tidligere utenriksminister, senere president José Ramos-Horta [Nobels fredspris](#) sammen med biskop [Carlos Filipe Ximenes Belo](#) for sitt arbeide for menneskerettigheter i hjemlandet. Det har nå stabilisert seg i landet, og det går mye bedre der. Forholdet til Indonesia er kraftig forbedret, og Indonesia er nå en av Øst-Timors sterkeste støttespillere.

En annen traumatisk opplevelse var den kjente ulykken med den russiske ubåten Kursk, som gikk ned på 110 meters dybde, og mange levde lenge før de frøs ihjel ombord. Lamo jobbet en periode (utnevnt av Kongen i Statsråd) med å "monitorere" håndteringen av utlendinger, dvs. følge med på hvordan regelverket ble håndtert og fulgt opp. Han sa etter hvert opp den jobben, da han fant det umulig å forklare mange av sammenhengene til de ofte hjelpeløse asylsøkerne. Et tankekors!!

En viktig sak i de jobbene han har hatt er viktigheten av å kunne "debriefe" seg. Hvis en ikke klarer å tømme hodet for fæle opplevelser, sier kroppen stopp.

Det var interessante og tankevekkende beretninger, og som takk fikk Lamo et eksemplar av vår Ulefossdame.

OBS: Neste gang er det hyggekveld!

I trekningen vant Kolbjørn vin og Per S. tok nappet.

¹ Les mer i [Forsvarets Forum 21/1999](#), og hos [Globalis](#) (FN-Sambandet)